

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	17 december 2020	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2020-0709	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	821AF98A	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	30 april 2020	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften - topografische kaart - maatregelen activiteitenplan - aanvullingen 9 oktober 2020 - aanvullingen 9 december 2020	ONDERWERP	Ontheffing Wnb ruimtelijke ingrepen Langesteeg 9a te Leusden

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 30 april 2020 van Lieveense Milieu B.V., namens Boomgoed B.V., om ontheffing in het kader van artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten en rustplaatsen van de huismus en de kerkuil, voor de periode van de verzenddatum van de ontheffing tot en met 1 mei 2025.
- geen ontheffing te verlenen van het opzettelijk storen van de huismus en kerkuil.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op herinrichting van het gebied Langestraat 9a te Leusden. Het plangebied is 1,4 hectare groot. Op het perceel zijn twee woningen, verschillende opstallen met agrarische functie en meerdere opslagboxen aanwezig. De beoogde ingreep betreft het amoveren van één woning, alle opstallen en de aanwezige opslagboxen. Op de vrij komende ruimtes worden vier nieuwe, vrijstaande woningen gerealiseerd met een landschappelijke herinrichting van het plangebied.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, van de wet voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*) en kerkuil (*Tyto alba*) voor de periode van 1 mei 2020 tot 1 mei 2025.

Afwijzing artikel 3.1, vierde lid, van de wet

Er wordt ontheffing aangevraagd van het verbod op het opzettelijk storen van vogels, zoals bedoeld in artikel 3.1, vierde lid van de wet. Ingevolge artikel 3.1, vijfde lid van de wet, is opzettelijk storen van vogels alleen verboden indien de verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Omdat van een wezenlijke invloed op de lokale populatie van de huismus en kerkuil geen sprake is, mede omdat

er buiten het broedseizoen wordt gewerkt, is een ontheffing van het verbod bedoeld in artikel 3.1, vierde lid, niet aan de orde.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Op 9 oktober 2020 en 9 december 2020 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De huismus en de kerkuil zijn beschermd ingevolge artikel 3.1 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

Huisumus

De huismus is in het plangebied aangetroffen. Op basis van het nader onderzoek wordt de omvang van de populatie huismussen vastgesteld op vijf territoria binnen het plangebied. Op basis van territoriaagrootte wordt geconcludeerd dat het leefgebied van de huismussen binnen het plangebied onderdeel vormt van een cluster van leefgebieden rondom de bebouwing langs de Langesteeg. Binnen de territoria in het plangebied zijn in de huidige situatie de verschillende elementen van de functionele leefomgeving aanwezig.

Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt er aan de noordzijde van het perceel, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, een huismussentil geplaatst, zie voor de exacte locaties bijlage 3. De huismussentil biedt ruimte voor 18 alternatieve nestplaatsen voor de huismus en wordt gebruikt als tijdelijke maatregel. Na uitvoering van de werkzaamheden blijft de huismussentil behouden. De werkzaamheden starten na een gewenningsperiode van minimaal 3 maanden. De te amoveren bebouwing wordt voorafgaand aan de start van de werkzaamheden, buiten de kwetsbare broedperiode¹, ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken vindt plaats door licht tot de verblijfplaatsen door te laten dringen, bijvoorbeeld door het verwijderen van het dak, dakplaten en aftimmeringen van de verblijfplaatsen. Dit ongeschikt maken gebeurt minimaal twee weken voor de verdere sloopwerkzaamheden. In de toekomstige woningen worden permanente maatregelen getroffen. De permanente maatregelen voor de huismus worden gerealiseerd door het plaatsen van vogelschroten op de vierde panlat (gebouwen met pannendak) of door het inbouwen van kasten (gebouwen met houten gevel en dak), zie voor de exacte locaties bijlage 3. In de toekomstige situatie vindt er verbetering van het functioneel leefgebied plaats. De bomen langs de Langesteeg blijven behouden, op het perceel wordt er nieuw groen gerealiseerd voor beschutting. In de toekomstige situatie worden tevens meerdere zandige plekken gecreëerd waar huismussen een stofbad kunnen nemen. Tevens wordt er een drinklocatie aangelegd in de vorm van een poeltje.

De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. In de ontheffing zijn extra voorschriften opgenomen om de negatieve effecten van de werkzaamheden te mitigeren. Hiermee wordt echter niet voorkomen dat er een nestplaats van de huismus verloren gaat. Hiervoor is dan ook een ontheffing nodig.

Staat van instandhouding

De huismus is opgenomen op de Rode Lijst broedvogels in de categorie 'Gevoelig'. De landelijke trend van de huismus geeft een achteruitgang van meer dan 50%. De huismus behoort tot de 'soorten die sterk tot zeer sterk zijn afgenomen en algemeen zijn' (Vogelbescherming.nl). De staat van instandhouding als broedvogel in Nederland is matig ongunstig (sovon.nl). Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de huismus niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden, omdat er door deze maatregelen geen sprake zal zijn van enige achteruitgang.

Kerkuil

De kerkuil is in het plangebied aangetroffen. In de noordoostelijke schuur in het plangebied is een verblijfplaats (nestlocatie) van de kerkuil aanwezig. Tevens is vastgesteld dat het plangebied en de directe omgeving onderdeel uitmaken van essentieel leef- en foerageergebied voor de kerkuil.

Door de beoogde sloop- en realisatiewerkzaamheden gaat de nestplaats van de kerkuil verloren. Om negatieve effecten op de soort zoveel mogelijk te beperken worden mitigerende en compenserende maatregelen getroffen. Met inachtneming van de gewenningsperiode van minimaal drie maanden, worden er binnen 500 meter van de oorspronkelijke nestlocatie en binnen het territorium twee kerkuilkasten geplaatst, zie voor de exacte locaties bijlage

¹ Kwetsbare periode huismus, maart tot en met augustus.

3. De kerkuilkasten worden hierbij geplaatst in een half open kapschuur. Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt de huidige locatie ongeschikt gemaakt voor de kerkuil. Dit wordt gerealiseerd door het toelaten van licht in de betreffende schuur. In de directe omgeving blijft het functioneel leefgebied van de kerkuil behouden. Op het perceel blijven de bestaande bomen behouden en er worden onder andere een bloemenrijk grasland, inheemse hagen en struiken, bomenrijen, en een boomgaard gerealiseerd. Om het voedselaanbod te vergroten wordt er in het noordwestelijk deel van het plangebied bomen aangeplant en worden tussen deze bomen takkenhopen aangebracht. Langs de randen van het perceel worden houtstapels of takkenhopen aangelegd. Tevens worden er aan de randen van het perceel houten palen geplaatst die als uitkijkpunten en/of jachtposten gebruikt kunnen worden, waardoor het foerageergebied optimaal door kerkuilen kan worden gebruikt.

De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. In de ontheffing zijn extra voorschriften opgenomen om de negatieve effecten van de werkzaamheden te mitigeren. Hiermee wordt echter niet voorkomen dat er een nestplaats van de kerkuil en tijdelijk essentieel leefgebied verloren gaat. Hiervoor is dan ook een ontheffing nodig.

Staat van instandhouding

De landelijke staat van instandhouding van kerkuil is gunstig, zowel wat betreft populatie als verspreiding, leefgebied en toekomst (SOVON, 2019). Sinds 1985 is er over het algemeen een stijgende lijn in het aantal broedparen te zien, waarbij op enkele jaren na een significante toename in het aantal broedparen van meer dan vijf procent per jaar te zien is (Sovon, 2019). Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de kerkuil niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Belang van de aanvraag

U heeft ontheffing aangevraagd op grond van het belang ter bescherming van flora en fauna.

Het terrein wordt in de nieuwe situatie volledig herontwikkeld ter verbetering van de lokale flora en fauna. De toekomstige (natuurlijke) inrichting van het plangebied; het aanbieden van verblijfplaatsen/nestlocaties voor vleermuizen, huiswaluw, amfibieën, bijen en egels en daarnaast het aanleggen van bloemrijke grasland, landschapshagen, het behouden van bestaande bomen en de aanplant van een boomgaard en bomen, zorgt voor een geschikte kwaliteit en kwantiteit van het leefgebied.

Vleermuizen

Voor de lokale vleermuispopulatie worden geschikte verblijfplaatsen gerealiseerd in de vorm van inbouwkasten (2 kasten per gebouw). Om verschillende microklimaten aan te bieden worden deze kasten in verschillende richtingen geplaatst, zie voor de exacte locaties bijlage 4. Door het toekomstige, zeer natuurlijke karakter van het plangebied in combinatie met het aanbieden van geschikte verblijfplaatsen wordt het plangebied aantrekkelijk gemaakt voor de lokale vleermuispopulatie als gewone dwergvleermuis of laatvlieger.

De toekomstige natuurlijke inrichting van het plangebied; bloemrijke grasland, landschapshagen, het behouden van bestaande bomen en de aanplant van een boomgaard en bomen, zorgt voor een geschikte kwaliteit en kwantiteit van het foerageergebied in de directe omgeving van deze toekomstige verblijfplaatsen.

Huiswaluwen

Voor de huiswaluw worden in het plangebied nestlocaties aangeboden. Op twee locaties binnen het plangebied worden prefab nestkommen geplaatst om een geschikte broedlocatie voor de soort te realiseren, zie voor de exacte locaties bijlage 4. De prefab/kunstnest worden bevestigd onder een dakbeschot, met de bovenkant van het nest pal tegen de overstek aan zodat een afgesloten holte met invliegopening ontstaat. De kunstnesten worden opgehangen vanaf 2 meter hoogte, met meerdere kunstnesten bij elkaar (koloniebroeder), direct onder de dakgoot of het overstek tegen een muur aan de zuid- of oostzijde.

Amfibieën

De omgeving van het plangebied is geschikt als voortplantings-, zomer- en winterhabitat voor algemene amfibieën soorten. Door het ontbreken van voortplantingswater is de huidige situatie binnen het plangebied zelf niet geschikt als voortplantingsgebied voor amfibieën. In de toekomstige situatie wordt er een poel aangelegd binnen het plangebied, zie voor de exacte locaties bijlage 4. De poel wordt bij voorkeur vis-vrij, met weinig begroeiing en aflopende oevers. Tot slot zal de toekomstige natuurlijke inrichting van het plangebied (hagen/struiken/bomen en graslanden) zorgen voor een kwalitatief en kwantitatief zomer en winterhabitat.

Bijen

De toekomstige natuurlijke kenmerken (bloemrijk grasland) van het plangebied kunnen benut worden door bijen. In het plangebied wordt een bijenhotel geplaatst om de lokale bijenpopulatie te helpen aan een geschikte voortplantingsplaats, zie voor de exacte locaties bijlage 4. De bijenhotel wordt geplaatst op de locatie met het bloemrijke grasland. Binnen deze locaties worden grassen, kruiden en (meerjarige) bloemen aangeplant. Dit zeer

kwalitatief grasland kenmerkt zich door variatie in (kruiden)soorten en in structuur (ruigte en hoogte). Tot slot wordt de bodem op deze locaties niet bemest en gefaseerd maaibeheer/ en of begrazing is voor bijen en vlinders zeer wenselijk.

Egel

Door het aanplanten van landschapshagen, bloemrijke graslanden, boomgaarden en bomen wordt de locatie zeer aantrekkelijk gemaakt voor algemene zoogdieren zoals egel. In het plangebied worden twee verblijfgelegenheden voor egels geplaatst en worden de bladeren op de grond (onder de hagen) niet verwijderd, zie voor de exacte locaties bijlage 4.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang van het project voldoende is om zwaarder te mogen wegen dan het beschermingsbelang van de wet ten aanzien van de huismus en kerkuil.

Alternatievenafweging

Locatie

Gezien het beleid van de gemeente Leusden voorschrijft dat spaarzaam moet worden omgegaan met nog onbebouwde ruimte en zoveel mogelijk in bestaande woongebieden moet worden gebouwd /herontwikkeld, is het onwenselijk om op een andere, onbebouwde locatie te bouwen. De huidige locatie is daarom de juiste locatie om woningen te realiseren.

Planning

De huidige planning is reeds de meest gunstige planning voor (lokale) instandhouding van de kerkuil en huismus. De verblijfplaatsen worden ongeschikt gemaakt na de broedperiode, Er wordt dus gewerkt buiten de kwetsbare periode.

Inrichting en uitvoering

De geplande inrichting (met permanente mitigerende maatregelen) en uitvoering (met mitigerende maatregelen en ecologische begeleiding) zijn reeds de meest gunstige voor het in stand houden van de lokale populatie van kerkuil en huismus.

De voorgenomen maatregelen dienen ter bescherming van de soort. De nieuwe voorzieningen bieden een geschikte verblijfplaats voor de aanwezige kerkuil en huismussen tijdens en na de werkzaamheden. Voor aanvang van de werkzaamheden krijgen de eventueel aanwezige vogels de kans om naar deze verblijfplaatsen te verhuizen, door middel van het stimuleren van een verplaatsing (het openmaken van de schuur).

Door deze inrichtings- en uitvoeringsmaatregelen wordt de functionaliteit van het plangebied voor de soorten gewaarborgd en verbeterd. De herontwikkeling doet geen afbreuk aan de staat van instandhouding van deze soorten in het plangebied en draagt bij aan de bescherming van flora en fauna.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

Gesignaleerde soorten

Vleermuizen

Voor vleermuizen is er geen ontheffing aangevraagd en ten aanzien van deze soorten kan daarom thans ook niet worden beoordeeld of er ontheffing nodig is. In de quickscan en de aanvullende gegevens wordt de volgende onderbouwing aangegeven:

"Geen van de aanwezige te slopen gebouwen in het plangebied is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen wegens het ontbreken van een spouwmuur of isolatie."

"Bij de beoordeling van de aanwezige gebouwen is niet alleen gekeken naar de kenmerken zoals het ontbreken van een spouwmuur of isolatie maar ook naar het feit dat tijdens de quickscan grondig gezocht is naar sporen van gebruik door vleermuizen (binnen gebouwen en onder dakbedekking). De aanwezige bebouwing is niet geschikt voor vleermuizen (geen stabiel klimaat in pandig). De textuur van de metalen en golfplaten zijn te glad, waardoor vleermuizen weinig grip hebben om zich vast te houden aan het materiaal. De ruimtes onder de golfplaten en metalen daken is weinig geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen vanwege het feit dat de temperatuur daaronder heel snel kan oplopen. Tot slot kunnen kerkuilen ook vleermuizen prederen, wat de aanwezige gebouwen minder aantrekkelijk voor vleermuizen maakt."

Ten overvloede wordt echter het volgende opgemerkt. Vleermuizen als de gewone dwergvleermuis kunnen naast ruimtes als spouwmuren, ook andere (kleine) ruimtes als zomer-/paarverblijfplaatsen in gebruik nemen, bijvoorbeeld onder dakpannen of kleine spleten in de muren. Op het terrein is bebouwing met dakpannen

aanwezig, hier kunnen vleermuizen zeer goed onder verblijven. In deze situatie zijn vleermuizen dan ook niet op voorhand uit te sluiten. De aangegeven onderbouwing in de quickscan en de aanvullende gegevens is dan ook onvoldoende.

Aanvullende onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen is noodzakelijk. Indien er een verblijfplaats van vleermuizen wordt aangetroffen, dient hiervoor apart een ontheffing van de wet aangevraagd te worden.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (hierna: RUD Utrecht).

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. ing. S. Heijbroom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van Lieveense Milieu B.V., op 30 april 2020, namens Boomgoed B.V. en de aanvulling hierop van 9 oktober 2020 en 9 december 2020, gelet op artikel 3.3, eerste lid van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Boomgoed B.V.

Adres: Schoolsteeg 1

Postcode en woonplaats: 3831 KC Leusden

Ontheffing 821AF98A voor het tijdvak van de verzenddatum van de ontheffing tot en met 1 mei 2025

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten en rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) en kerkuil (*Tyto alba*). Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft Langestraat 9a te Leusden, zie bijlage 1 voor een topografische kaart van het gebied.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidende ecooloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecooloog begeleid;
 - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen die invloed hebben op de beschermde soorten, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 6 bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecooloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften 9 tot en met 12, geregistreerd.
9. De maatregelen, genoemd in het Quickscan Natuur Langesteeg 9a te Leusden, bijlage bij ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming van Lieveense Milieu B.V. (zie bijlage

- 2), alsmede de aanvullingen van 9 oktober 2020 en 9 december 2020 (zie bijlage 3 en bijlage 4) dienen te worden opgevolgd.
10. Indien het plaatsen van vogelschroten onder de vierde panlat niet mogelijk is en er gekozen wordt voor het plaatsen van inbouwhuismuskasten, dient er hierbij rekening mee gehouden te worden dat er minimaal tien inbouwkasten als permanente maatregel geplaatst dienen te worden.
 11. Voorafgaande de start van de werkzaamheden dienen de mitigerende maatregelen, als het planten van bomen, plaatsen van takkenhopen/houtstapels en het plaatsen van houten palen als uitkijkpunten en/of jachtposten voor de kerkuil uitgevoerd te zijn.
 12. Voorafgaand aan het ongeschikt maken, dient de nestlocatie van de kerkuil gecontroleerd te worden op aanwezigheid van kerkuil. Bij afwezigheid van de kerkuil dient een vrijgave opgesteld te worden door een ter zake kundige op het gebied van kerkuil, waarna het ongeschikt maken plaats kan vinden.
 13. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval bij de start van de werkzaamheden aanwezig te zijn op de planlocatie.
 14. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

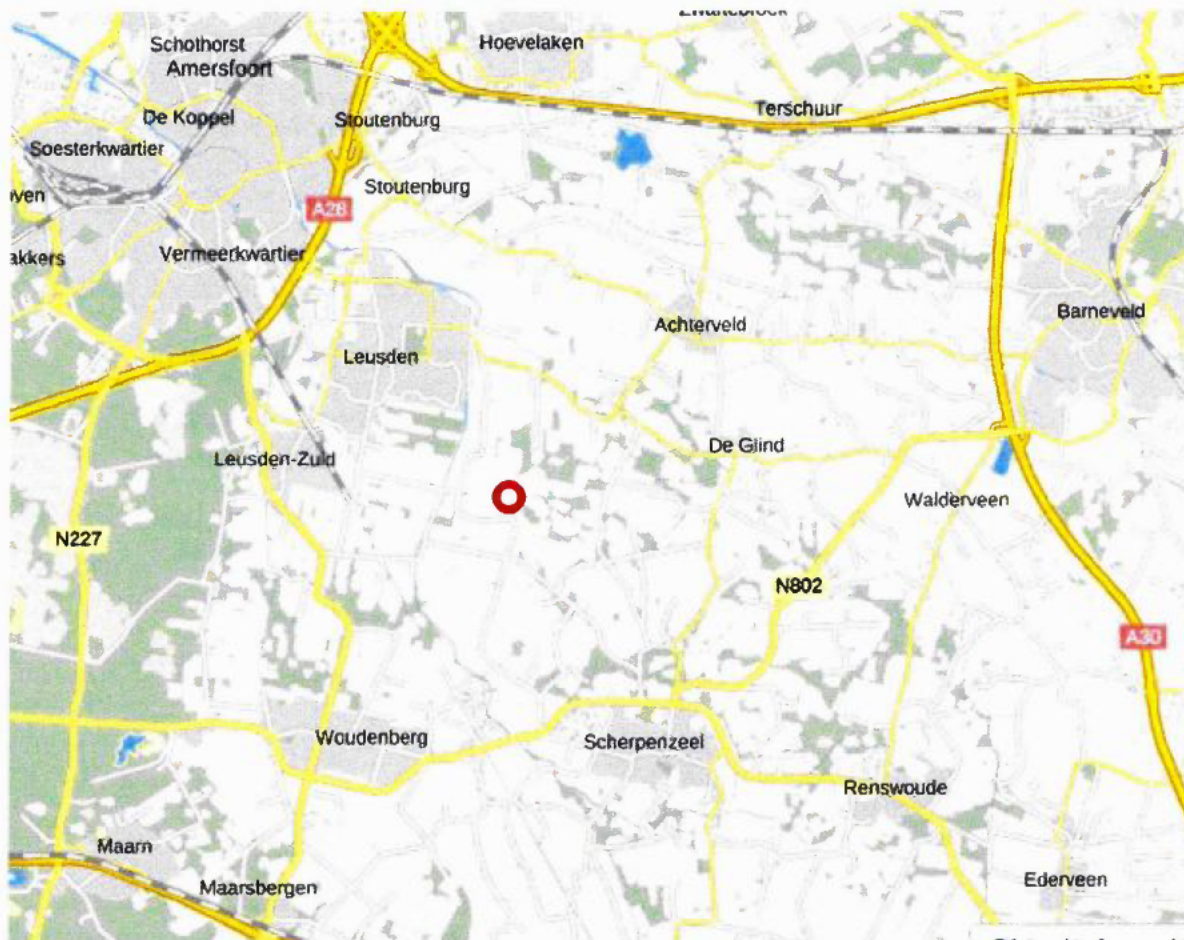
Na afloop van de werkzaamheden

15. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven bij voorschrift 8 dient bijgevoegd te worden.

Contactgegevens

Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht, bereikbaar op telefoonnummer 030 – 258 33 11 of e-mailadres servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Bijlage 1: Topografische kaart

Locatie van het plangebied (globaal rode cirkel). Bron: Pdok.nl

Bijlage 2: Maatregelen activiteitenplan

4.2 Te nemen maatregelen

Er worden door de planontwikkeling negatieve effecten verwacht voor de kerkuil en huismus. Door het nemen van mitigerende maatregelen wordt voorkomen dat de planontwikkeling de staat van instandhouding van de lokale populatie negatief beïnvloed. Door het uitvoeren van maatregelen kunnen de negatieve effecten van de planontwikkeling volledig teniet worden gedaan.

Op basis van de kennisdocumenten voor beide soorten (BIJ12, 2017a en 2017b) is gekozen voor de volgende maatregelen (voor planning: zie tabel 4.1):

1. Plaatsen van een twee permanente voorzieningen (permanente mitigatie maatregelen) die functioneren als verblijfplaats voor kerkuil op een geschikte plaats binnen het plangebied (vanaf februari 2020), met een voldoende gewenningsperiode van minimaal drie maanden voor de start van de sloopwerkzaamheden; buiten de kwetsbare periode: februari tot en met augustus);
2. Plaatsen van een permanente voorziening met minimaal 10 huismusnestplaatsen, met een voldoende gewenningsperiode van minimaal drie maanden voor de start van de sloopwerkzaamheden; buiten de meest kwetsbare periode.
3. Ongeschikt maken van de te slopen gebouwen buiten het broedseizoen (buiten de periode februari tot en met augustus).
4. Herontwikkeling functionele leefomgeving huismus, door herinrichting van het plangebied.

4.2.1 Vervangende verblijfplaatsen

Omdat het plan leidt tot het verlies van één vaste rust- en/of verblijfplaats van kerkuil en vijf vaste rust- en/of verblijfplaatsen van huismus, dient compensatie toegepast te worden. Voor beide soorten kan dit door middel van soortspecifieke nestkasten:

- Voor kerkuil dienen twee kerkuilkasten (zie figuur 4.5, 4.6, 4.11 en 4.12) binnen 500 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats (zie figuur 4.7) binnen het territorium geplaatst te worden.
- Voor huismus dienen tien huismuskasten (zie figuur 4.5 en 4.9) binnen 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats binnen het territorium geplaatst te worden (figuur 4.10).

Voor de kerkuilkasten gelden de volgende eisen:

- Voor de vervangende verblijfplaatsen is het van belang dat deze buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden geplaatst worden;
- Deze op een geschikte wijze en plek worden opgehangen. In de omgeving van de nieuwe nestplaats is het van belang dat er voldoende dekking en voldoende voedsel zijn;
- Deze minimaal drie maanden voor de start van de werkzaamheden, en bij voorkeur al in de periode september tot december, aanwezig zijn, om de vogels te laten wennen aan de nieuwe voorzieningen;
- De aangeboden vervangende nestgelegenheid voldoende veiligheid biedt tegen predatoren;
- De aangeboden vervangende nestgelegenheid van voldoende duurzaam materiaal is;
- Het beheer van de nieuwe voorzieningen moet duurzaam geregeld zijn;

-

maten in cm

12,5

10

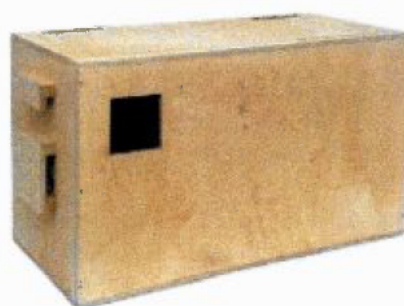
40

75

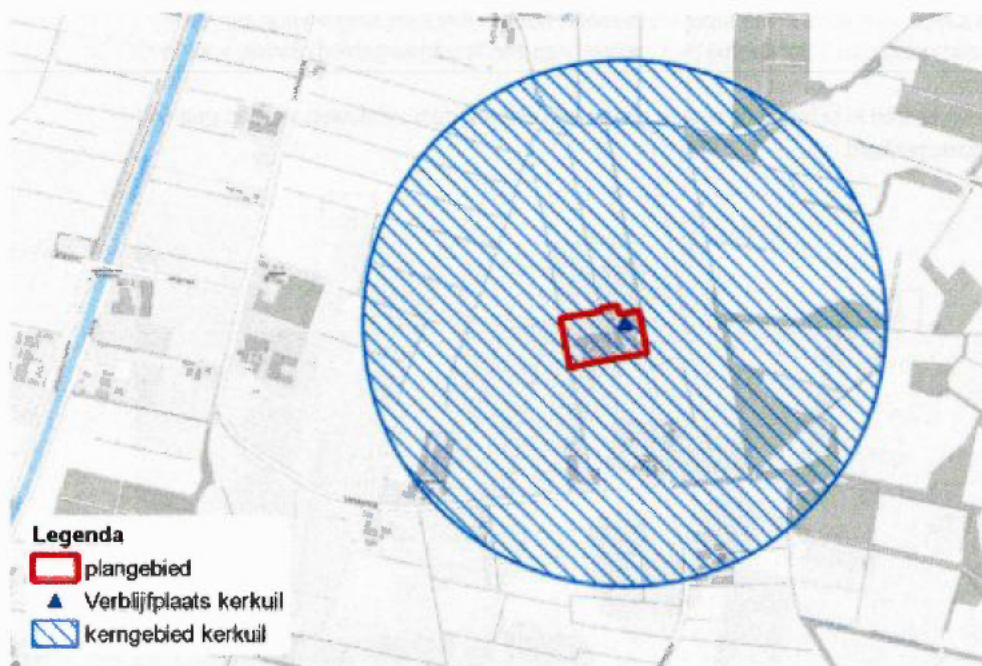
scharnierend bovenblad

lussenchoffe

Schema van een breedkist voor de kerkui.
(oud hout getruhen)

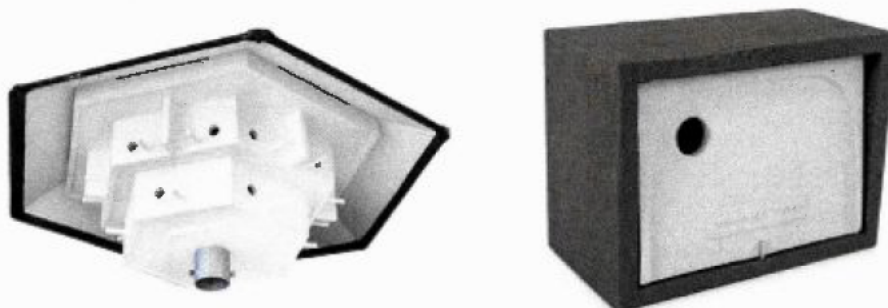
10 van 24

Figuur 4.8: Kerngebied bestaande verblijfplaats kerkuil (straal 500 meter; 1:5.000)

Voor de huismuskasten gelden de volgende eisen:

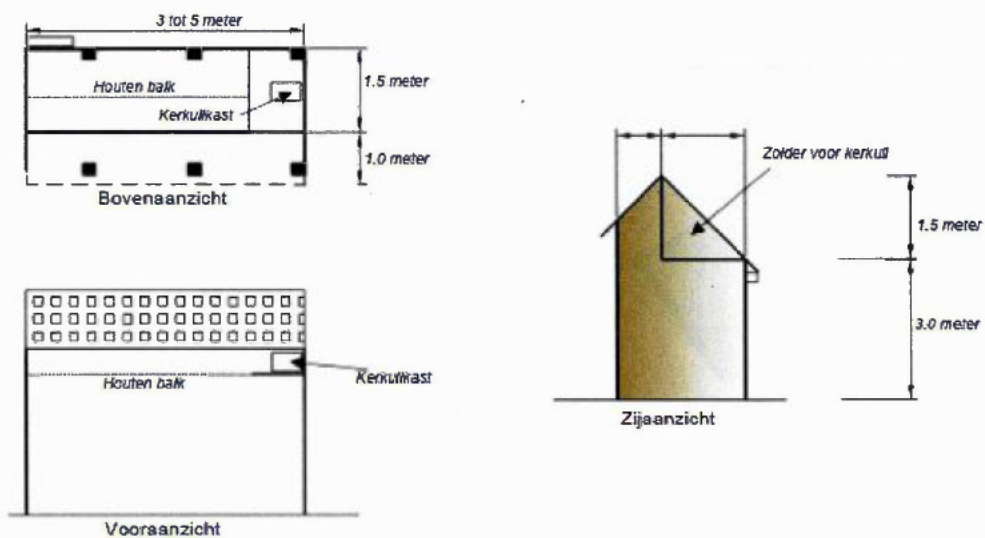
- Meerdere nestplekken bij elkaar aangeboden moeten worden. Zorg dat de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen; dit kan dichterbij elkaar, maar zorg er dan voor dat de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit;
- Zo dicht mogelijk bij de locatie van de oorspronkelijke verblijfplaats worden geplaatst en als dat niet mogelijk is, dan in de directe omgeving (in de regel binnen 200 meter, bij uitzondering 500 meter) van de oorspronkelijke nestplaats en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden liggen;
- Op minimaal 3 meter hoogte plaatsen;
- Een minimale broedruimte van 15 x 8 centimeter (voor huismussentil 15 x 12 centimeter);
- Dat ze op een voor de huismus geschikte wijze en plek worden aangebracht. Zo mogen ze niet te heet worden in de middagzon, maar zich ook niet op een te koude locatie bevinden: voorkeur heeft een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot of iets dergelijks;
- In de directe omgeving van de nieuwe nestplaats continu voldoende dekking aanwezig is (minimaal 3 à 4 meter hoog opgaand groen), en dat er altijd (binnen 100 à 200 meter, bij voorkeur binnen 50 meter) voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplaatsen beschikbaar zijn.
- Huismussentillen dienen niet in een kaal grasveld geplaatst worden. De voorgestelde huismussentil biedt door de specifieke oriëntatie van de vliegopeningen voor de huismussen geen zicht op elkaar (zie figuur 4.9).
- Optioneel worden vogelvides en/of inbouwkasten geplaatst in de nieuwe bebouwing. Deze oplossing is daarnaast geheel in lijn met het stimuleringsbeleid 'Natuurinclusief werken' (ook wel: Natuurinclusief bouwen) van de provincie Utrecht (Provincie Utrecht, 2016).

Figuur 4.9: Voorbeeld huismussentil (links) en nestkast. Bron: VivaraPro

Figuur 4.10: Gecombineerde territoria huismus (straal 200 meter; 1:5.000)

Figuur 4.11: Principeschets van een uilentoren in de vorm van een houten half open kapschuur. Bij een lengte van meer dan 3 meter kan aan beide zijden een kerkuilen kast geplaatst worden.

Figuur 4.12: voorbeeld van een uilentoren in de vorm van een houten half open kapschuur

4.2.2 Ongeschikt maken gebouwen buiten winterperiode en broedseizoen

De sloopwerkzaamheden hebben een effect op de vaste rust- en verblijfplaatsen van kerkuil en huismus. Verblijfplaatsen die door de werkzaamheden worden aangetast, moeten voor het broedseizoen ongeschikt gemaakt worden. Dit moet voor de start van de werkzaamheden en na het tijdig (3 maanden) realiseren van vervangende nest- en rustgelegenheid gebeuren. Uilen hebben de tijd nodig om aan nieuwe verblijfplaatsen te wennen. Gedurende deze gewenningsperiode is het nodig dat zowel de oorspronkelijke situatie als de nieuw aangebrachte vervangende voorzieningen aanwezig zijn. Hierdoor kunnen de kerkuilen en huismussen de voorzieningen ontdekken en verkennen voor de ingreep wordt uitgevoerd. Een voldoende lange gewenningsperiode is nodig om een minimaal succes van de maatregelen te waarborgen. Hoe dichter de vervangende verblijfplaats bij de oorspronkelijke verblijfplaats wordt gerealiseerd, hoe groter de kans is op succes. In de laatste maand van de gewenningsperiode kan, mits de nieuwe locaties in gebruik zijn genomen, al aangevangen worden met het langzamerhand ongeschikt maken van de oorspronkelijke verblijfplaats.

Het ongeschikt maken wordt gedaan door licht tot de verblijfplaatsen door te laten dringen, bijvoorbeeld door het verwijderen van het dak, dakplaten en aftimmeringen van de verblijfplaatsen. Dit ongeschikt maken gebeurt minimaal twee weken voor de verdere sloopwerkzaamheden.

4.2.3 Optimalisatie van het leefgebied

Als onderdeel van het planvoornemen wordt het plangebied heringericht (zie hoofdstuk 3). Hierbij gaan delen van de huidige functionele leefomgeving voor huismus verloren. Als gevolg van de herinrichting worden deze geherstructureerd en opnieuw aangebracht. De groene structuren in het plangebied blijven behouden en in combinatie met de nieuwe inrichting (gecombineerd met tuinen; zie figuur 4.5) biedt dit in de nieuwe situatie een toename van geschikt leefgebied.

4.2.4 Planning van de werkzaamheden

Vanwege de aanwezigheid van vaste rust- of verblijfplaatsen dienen de sloop werkzaamheden niet binnen de kwetsbare periode (broedperiode) uitgevoerd worden (zie tabel 4.1 en box 3). Op basis daarvan kunnen de werkzaamheden in de periode oktober tot en met januari gestart worden. Hierbij heeft het de voorkeur om de vervangende kasten minimaal drie maanden voor de start van de werkzaamheden te plaatsen zodat de vogels kunnen wennen aan de nieuwe voorzieningen. Op basis van de uitgangspunten volgt de indicatieve planning in tabel 4.2, waarbij gestart wordt met de sanering in september 2019 (na het broedseizoen).

Tabel 4.1: Kwetsbare perioden kerkuil en huismus

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Ok	Nov	Dec
Kwetsbare periode kerkuil												
Kwetsbare periode huismus												

Tabel 4.2: Planning maatregelen kerkuil en huismus

Maatregelen	2020											2021
	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan
Realisatie permanente verblijfplaatsen												
Gewenningsperiode												
Start sloop												

Box 3: Kwetsbare perioden van kerkuil en huismus (BIJ12 2017a en 2017b)

Kwetsbare periode kerkuil

Er kan geen gunstige periode worden aangegeven om de activiteiten uit te voeren. Bij activiteiten die effect hebben op het nest van de kerkuil is het van belang dat de activiteiten plaatsvinden in de periode september tot en met januari, dat wil zeggen buiten het meest kwetsbare deel, namelijk de periode van de voortplanting. Hetzelfde geldt voor activiteiten die effect hebben op het leefgebied van de kerkuil. Tussen september en december kan er sprake zijn van vervolglegels. Een deskundige op het gebied van kerkuilen moet voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden vaststellen of in de nestplaats nog eieren of nog niet uitgevlogen jongen aanwezig zijn. Als dit zo is, dan moeten de sloopwerkzaamheden uitgesteld worden.

Kwetsbare periode huismus

Er kan geen gunstige periode worden aangegeven om de activiteiten uit te voeren. Bij activiteiten die effect hebben op het nest van de huismus moeten de activiteiten plaatsvinden in de periode september tot en met februari, dat wil zeggen buiten het meest kwetsbare deel, namelijk de periode van de voortplanting, maar binnen de genoemde periode ook niet tijdens vorstperioden. Hetzelfde geldt voor activiteiten die effect hebben op essentiële onderdelen van het leefgebied van de huismus. Activiteiten die de winterstaaplekken beïnvloeden moeten bij voorkeur buiten de koude perioden uitgevoerd worden. Een deskundige op het gebied van huismussen moet voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden vaststellen of in de nestplaats nog eieren of nog niet uitgevlogen jongen aanwezig zijn. Als dit zo is, dan moeten de sloopwerkzaamheden uitgesteld worden.

Bijlage 3: Aanvullingen 9 oktober 2020

2. Ter mitigatie/compensatie van de huismus is er een huismussentil geplaatst, 1 huismussentil oogt ons echter geen serieuze vervanging van de spreiding in nestruimtes die ze nu hebben. Nu zijn er meerdere hele daken tot hun beschikking en dat zou allemaal samen moeten komen in één huismussentil. Als permanente compensatie verzoeken wij u dan ook in het plan op te nemen dat er in de nieuwbouw maatregelen genomen worden welke geschikt zijn als nestgelegenheid voor de huismus, denkend aan het deels geschikt houden van het dak, dit door het plaatsen van vogelschroten op de vierde panlat en/of het plaatsen inbouwkasten. Het plaatsen van vogelvides worden door ons niet als geschikte compensatie gezien. Tevens verzoeken wij u een afbeelding en kaart aan te leveren van de geplaatste huismussentil.

Op de pagina's 40 tot en met 42 van de kavelpassport (zie bijlage 1) staan toekomstige woningen per kavel weergegeven. Niet elke type woning heeft een pannendak. De permanente maatregelen voor de huismus worden gerealiseerd door het plaatsen van vogelschroten op de vierde panlat (gebouwen met pannendak) of door het inbouwen van kasten (gebouwen met houten gevel en dak). De huismustil met ruimte voor 18 nesten zal gebruikt worden als tijdelijke compensatie voor het verlies van in totaal 4 nesten en wordt ook in de toekomstige situatie behouden.

Deze huismustil is nog niet geplaatst maar er is reeds contact opgenomen met een aannemer die deze werkzaamheden gaat verrichten. De te nemen maatregelen ten aanzien van verblijfplaatsen van huismus zijn in de onderstaande figuur weergegeven.

Figuur 2: Toekomstige locatie van de huismustil (in paars) en voor huismus beschikbare daken (groene lijn) of inbouwkasten (in zwart). Afhankelijk van het type gebouw worden vogelschroten op de vierde panlat geplaatst of inbouwkasten gerealiseerd.

3. Voor de kerkuil dienen er twee kerkuilkasten geplaatst te worden binnen een straal van 500 meter van de oorspronkelijke nestgelegenheid. In het activiteitenplan ontbreekt echter een aanduiding waar en hoe de kasten inmiddels geplaatst zijn. Wij verzoeken u een foto en kaart aan te leveren van de geplaatste kerkuilkasten.

De twee kapschuren zijn nog niet gerealiseerd. Er is reeds contact opgenomen met een aannemer die deze werkzaamheden zal verrichten. Het plaatsen van de twee kapschuren is de meest kostbare maatregel en zal gerealiseerd worden een maand nadat de ontheffing verleend is. De locaties van de twee toekomstige kapschuren zijn in de onderstaande figuur weergegeven.

Figuur 3: overzicht van toekomstige locaties van de kapschuren.

4. In het plangebied zijn er vijf territoria van de huismus aangetroffen. In § 3.1.2 en figuur 3.4 van het activiteitenplan staat aangegeven dat binnen de territoria van het plangebied verschillende elementen van de functionele leefomgeving voor deze dieren aanwezig is. Figuur 2.5 van het activiteitenplan laat een behoorlijk verschil zien tussen de huidige en de toekomstige situatie. In dit ontwerp zijn er weinig elementen voor een functionele leefomgeving van de huismus terug te vinden. Bij de te nemen maatregelen staat aangegeven dat er herontwikkeling van het functionele leefomgeving voor de huismus moet plaats vinden. In § 4.2.3 staat kort aangegeven dat het plangebied heringericht dient te worden maar hierbij worden geen specifieke maatregelen aangegeven. Graag ontvangen wij van u een plan, met daarin de maatregelen die genomen moeten worden voor herontwikkeling van het functionele leefgebied.

In de bestaande situatie bestaat het functioneel leefgebied van huismus uit bomen langs de Langsteeg (oostelijke kant) alsmede bomen, struiken en zandige plekken binnen het plangebied. In de toekomstige situatie wordt binnen het plangebied nog meer groen gerealiseerd en de bomen langs de Langsteeg blijven behouden (zie figuur 4 en bijlage 1). Elk bestaand onderdeel van het leefgebied is zeer belangrijk voor de huismus en dient in de toekomstige situatie behouden/verbetert te worden. In de toekomstige situatie worden meerdere zandige plekken gecreëerd waar huismussen een stofbad kunnen nemen. Dit wordt gerealiseerd door het creëren van 1 meter breed zandige vakken langs de toekomstige hagen (aan de erfscheiding), zie ook figuren 4 en 5. Tot slot wordt een plek ingericht waar de huismussen kunnen drinken. Dit wordt gerealiseerd in vorm van een waterfontein of een poeltje. Deze maatregel zal het leefgebied voor huismus aanzienlijk verbeteren gezien dat in de bestaande situatie binnen het plangebied geen permanente waterstructuur aanwezig is. Deze waterstructuur kan bijvoorbeeld ergens centraal aangelegd worden (zie figuur 4, zwart fontein symbool).

Figuur 4: Leefgebied van huismus; bomen, hagen met zandige plekken (gele lijnen), locatie van broedgelegenheden (groen, zwart en paars) en waterfontein/poeltje (zwarte fontein symbool).

Figuur 5. Voorbeeld aanzichttekening van de te toekomstige zandige plekken langs hagen.

5. In het naderonderzoek ecologie rapport (§4.1 en 5.1) en activiteitenplan (§3.1.1) wordt aangegeven dat een groot deel van het plangebied onderdeel is van het essentieel leef- en foerageergebied van de kerkuil, behorende bij de rustplaats. In het activiteitenplan wordt hier echter niet verder op ingegaan en wordt er in § 4.13 zelfs aangegeven dat de voornemens geen gevolgen hebben voor (essentiële) onderdelen van het leefgebied. Er worden dan ook geen mitigeren maatregelen voorgesteld. Wij verzoeken u te onderbouwen waarom er in §4.13 wordt afgeweken van de eerder vastgestelde conclusie. Tevens dient u aan te geven of er voldoende leefgebied met voldoende voedselaanbod aanwezig blijft, indien dit niet het geval is dienen er mitigeren maatregelen opgesteld te worden om het essentieel leefgebied van de kerkuil te behouden/aan te vullen.

Mogelijk is tijdens het schrijven van de rapportage dit onderdeel niet goed onderbelicht geraakt. We bieden onze excuses hiervoor.

In de bestaande situatie maakt het plangebied en de directe omgeving deel uit van essentieel leef- en foerageergebied van de kerkuil. Binnen het plangebied aanwezige ruige vegetaties en overhoekjes zijn ideale schuil- en verblijfplekken voor kleine zoogdieren die als voedsel voor deze soort dienen. Verder is het plangebied gelegen in een voor deze soort zeer geschikte omgeving, omringd door vergelijkbare agrarische bedrijven en graslanden. In deze omgeving is altijd voldoende voedsel te vinden. Deze geschikte situatie zal ook in de toekomstige situatie aanwezig blijven. De bestaande bomen worden behouden en er worden onder andere een bloemenrijk grasland, inheemse hagen en struiken, bomenrijen, en een boomgaard gerealiseerd. Gezien het feit dat de twee kapschuren binnen het plangebied worden geplaatst wordt ook gezorgd dat voedselmogelijkheden in de directe omgeving toenemen. In het noordwestelijk deel van het plangebied worden bomen aangeplant en tussen deze bomen takkenhopen aangebracht. Langs de randen van het perceel worden houtstapels of takkenhopen aangelegd (zie figuur 6). Deze maatregelen hebben als doel om het aanbod van prooi voor de kerkuilen te vergroten door het creëren voldoende ruigte en schuilmogelijkheden. Tot slot worden aan de randen van het perceel houten palen geplaatst die als uitkijkpunten en/of jachtposten gebruikt kunnen worden, waardoor het foerageergebied optimaal door kerkuilen kan worden gebruikt (zie figuur 6).

Figuur 6: Aanvullende maatregelen ter verbetering van het foerageergebied van de kerkuil. Rode lijn (houtstapels) en zwarte punten (jachtposten).

Bijlage 4: Aanvullingen 9 december 2020

Vleermuizen

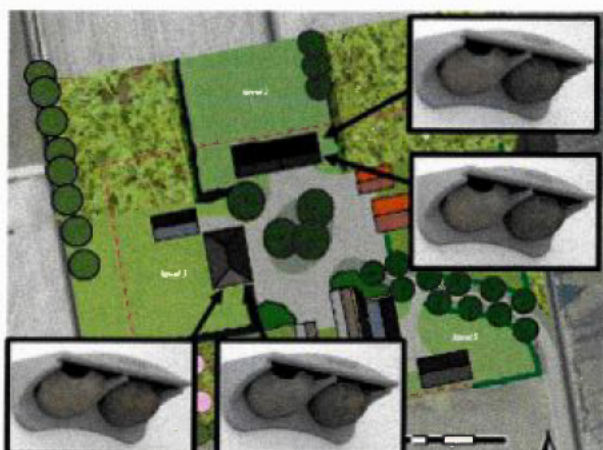
Voor de lokale vleermuispopulatie worden geschikte verblijfplaatsen gerealiseerd in de vorm van inbouwkasten (2 kasten per gebouw). Om verschillende microklimaten aan te bieden worden deze kasten in verschillende richtingen geplaatst. Door het toekomstige, zeer natuurlijke karakter van het plangebied (zie kavelpaspoorten) in combinatie met het aanbieden van geschikte verblijfplaatsen wordt het plangebied aantrekkelijk gemaakt voor de lokale vleermuispopulatie. In figuur 1 zijn locaties van deze toekomstige kasten weergegeven. Tot slot zorgt de toekomstige natuurlijke inrichting van het plangebied; bloemrijke grasland, landschapshagen, het behouden van bestaande bomen en de aanplant van een boomgaard en bomen, voor een geschikte kwaliteit en kwantiteit van het foerageergebied in de directe omgeving van deze toekomstige verblijfplaatsen.

Figuur 1: Aanvullende maatregelen ter verbetering van de toekomstige situatie voor vleermuizen.

Huiszwaluwen

In de directe omgeving van het plangebied (<1 km) komt de huiszwaluw voor. Deze soort vindt steeds minder plaatsen met beschikbare natuurlijke materialen om een nest te bouwen. Door het aanbieden van prefab nestkommen op twee locatie binnen het plangebied krijgt deze soort geschikte broedgelegenheden. De mogelijke plekken om zulk prefab/kunstnest te bevestigen is onder een dakbeschot, met de bovenkant van het nest pal tegen de overstek aan zodat een afgesloten holte met invliegopening ontstaat. De kunstnesten worden opgehangen vanaf 2 meter hoogte, met meerdere kunstnesten bij elkaar (koloniebroeder), direct onder de dakgoot of het overstek tegen een muur aan de zuid- of oostzijde. Deze geschikte gebouwen met een dakbeschot bevinden zich op kavels 2 en 3 (zie figuur 2).

Figuur 2: Aanvullende maatregelen ter verbetering van de toekomstige situatie voor huiszwaluwen.

Amfibieën

De omgeving van het plangebied is geschikt als voortplantings-, zomer- en winterhabitat voor algemene amfibieën soorten. Door het ontbreken van voortplantingswater is het plangebied zelf niet geschikt als voortplantingsgebied voor amfibieën. In onze reactie op aanvullende vragen van 9 oktober 2020 staat dat binnen het plangebied een plek ingericht wordt (waterfontein of poeltje) waar de huismussen kunnen drinken. Door het kiezen van een poeltje in plaats van een waterfontein worden optimale voortplantingsomstandigheden gecreëerd voor algemene amfibieënsoorten (zie ook bijlage 1, figuur 2). Bij voorkeur zou dit poeltje vis-vrij zijn, met weinig begroeiing en aflopende oevers. Tot slot zal de toekomstige natuurlijke inrichting van het plangebied (hagen/struiken/bomen en graslanden) zorgen voor een kwalitatief en kwantitatief zomer en winterhabitat.

Figuur 2: Leefgebied van huismus; bomen, hagen met zandige plekken (gele lijnen), locatie van broedgelegenheden (groen, zwart en paars) en poeltje (blauw symbool).

Bijen

De toekomstige natuurlijke kenmerken (bloemrijk grasland) van het plangebied kunnen benut worden door bijen. Gezien het leefgebied van de honingbij achteruitgaat, kunnen geschikte broedplaatsen voor deze soort aangeboden worden. Door het plaatsen van een bijenhotel wordt de lokale bijenpopulatie geholpen met het vinden van geschikte voorplantingsplaatsen. De meest geschikte locaties voor het plaatsen van een bijenhotel zijn de locaties met het bloemrijke grasland. Binnen deze locaties worden grassen, kruiden en (meerjarige) bloemen aangeplant. Dit zeer kwalitatief grasland kenmerkt zich door variatie in (kruiden)soorten en in structuur (ruigte en hoogte). Tot slot wordt de bodem op deze locaties niet bemest en gefaseerd maaibeheer/ en of begrazing is voor bijen en vlinders zeer wenselijk.

Figuur 3: Aanvullende maatregelen ter verbetering van de toekomstige situatie voor bijen.

Egel

Door het aanplanten van landschapshagen, bloemrijke graslanden, boomgaarden en bomen (zie kavelpaspoort) wordt de locatie zeer aantrekkelijk gemaakt voor algemene zoogdieren zoals egel. Door het plaatsen van verblijfgelegenheden zoals egelhuisjes en door het deels laten liggen van bladeren op de grond (onder hagen) worden geschikte verblijfplaatsen voor egels gecreëerd. Egels hebben een groot leefgebied (10 tot 40 hectare), maar ze hebben geen 'territorium' dat ze verdedigen tegen soortgenoten. De verwachting is dat door het plaatsen van twee egel huisjes genoeg ruimte wordt gemaakt voor twee egel families. De mogelijke locaties voor zulke huisjes staan in de figuur hieronder weergegeven.

Figuur 4: Aanvullende maatregelen ter verbetering van de toekomstige situatie voor egels.